

УЛУУС СЕССИЯТЪПТАН

Александр СЛЕПЦОВ.

УЛУУС БАҢЫЛЫГЫН КОЛЛЕГИЯТЫТТАН

Кулун тутар 23 күнүгүр улус башлыгы А.Т.Ноговицын учурап таах коллектив мунууларын ыгыта. Барыта 3 болтурус көрүлүнтэ. Улууска ыгыгыта турар уонна ыгыгылаахтар тутуулар тутууларын башкарыр бастакы кнспетинин буюла. Манаа ийи үрүр түгүнүрүмүтүн ахар буюлаха, Көһүрүтүтү ыгыгылаахтарлар агаан тутулуустак дьыар Праниельскауттан үт көрүлүбүт. Сагыт, мунууах ыгыгылаахтара ннэс болтуруоһунан ыгыгы үгүтүн ыгыгылаахтар. Манаа үт хаамыгытар эмэ соруктар бөрүлүт, бөлүкүмүт үт түгүнү сэрэгсыйэхтэк. Коллектив түмүкүтүр үтүс болтуруоһунан, саасы халаан уугун куулаа суох агарыгы дьаһалларын тула субэтиги буюла. Амаа уонна Алдан өрүстүр бастарыгар хаар хаанын эттир. Онон халаан уугун эттэти агарыгы башыттарбыт туруксара болорто мунуүгү сьддьахтара.

Кулун тутар 24 күнүгэр улуус Мунньаһын уоһарата суох сессията буолан ааста. Депутаттар улуус бюджеттар эбии уларыттыы кэллэрэн, улууспутун тутуу ыһыдыллыы кыахтарын эбии кыңгыһыр. Салтыа, улууспут тэрилинбит күнүн көрсө, нэһэ чулуу дьоммутун үрдүкүк чыһэстэбин буолла. Ыр сыһаах ситиһиниэххэ үлэтэрин сыһааһа, улуус сайдылыгыгар улахан кыһааларын кыһэрибиттэрин боһоһтөн, уустук көмүргэ тэрийэр үлэни саабыһаахтык ыһыһып салаһааччыларбытыгар – “Чурапчы” ТХПК председателигэр Николай Афанасьевич Арияковка уонна Дьомуускай куоракка олорор, социальный көмүскөл фондатын тутуах отделин нэһилинигар Афанасий Афанасьевич Захаровка “Чурапчы улууһун бочуоттаах гражданин” аат иһэрилиннэ. Онон нэһиликкэммизгэ дьоммутун, күнүгэр дьэ көргөтүрүһүһүтүк – истиһаһааххэрдэлинибит.

КЫАЙЫЫЛАРГА - ЭРЭЛБИТ УЛАХАН

Улуус батылыга А.Т.Ноговицын, улуус Муннаарын председатели Я.П.Оконешников, улуус Муннаарын депутаттара, тэрилтэ салайааччылары Алдан уонна Нерюнгри куораттарыгар ыһтыылар Саха сирин кыһынна спартакиадатыгар улууспут алын көмүскүү барар спортсменнары уонна тренердэри кытта көрүстүбэр. Салайааччыларбыт улуус хамаандатыгар ситиминиэтэри бэйэрэ, сахалыы сирини алтыс тыһыарын аныахтар. Спортсменнарбыт ситиминиетохтох кытаптарыгар эрэлбит.

улахан. Ойон бары бу кулун тутар 26 күнүгүн сагалаан, тэлэбиисэр, араадыһа, интернет биэрийэлэрин илгээн көрүөнүн, хаммаидабыгыгар ыалдьабыт!

Андрей ЗАХАРОВ

ТЫМНЫЫ ПОЛЮӨУТАР АЙАН

Кулун тутар ий 24 күнүгэр Чурапчыбыл нөһүлөөгөр Тымныы кыһын өтөрүсөр, остуоруна дойдутун дьоруойдарын – Кырыа Кыһаны, Кыһын Хотуту уонна Сээрээн Сээрэи илдьэ, Саха сириг саамай тымныы полиолугар сытар Өймөкөөн сиригэр-уотугар, байэтин дөгдүрүт Чысхаанна кырыа кыһын тыйыс тымныы тыһын илдьэ, Дьоккусуай куораттан сагаланы, уһун айыанна турунна Кинигэри улус баһылыгын үлэ уонна ивэстилэри боппурдуостарыгар солбуйааччы И.К. Матвеев уонна улусталары ычат отдьыт сүрүнүгүр специалиһа А.И. Афанасьева арытаан илдьэ сырыттылар.

Томпо оройбуотуур ийгин илэн, бийиги Чурагныбыт изылыгыт кыингэр турар "Улыба" уонна интэринэст томторулар "Чуораанчык" улууааннара кырачаан ийиттээхтэри кылары көрсүтүн, кыингэр ырыалары тойбукары ийиттэрд, хоробуотташтылар, бэлэхтэри тутар-таастылар.

СӨМӨН ЖЕНТРИНСКЭЙ.

Сэргээх дьаһал

УЙАН-ХАТАН, САТАБЫЛ, ТУЛУУРДААХ БУОЛУУ

Күлүн тутар 24 күнүгэр улусу кинишээр Мурун Төлөөһүн аанын куолгэ „Байаан“ булчуттар күрүхтэһиниһэр ыһыһыһа. Быйыл үһс төгүлүн ыһыһылар күрүхэ барыта 8 хамаанда кыһыһыһа. Ол күрүх Төлүй, Сыйан, Хадаар, Хайхыһы (Хайхыһы, МЧС холбоһуктаах хамаанда), Арыһыһах иһиллэктэрин, Чураһы орто оһуһуһыһа, кини баһыһа, иһтэриниһтэ-оһуһа хамаандаһа иһиллэһуһуһуһа.

Күрәкстәнгини үөрүлөткөч аһырга улус баһылыгын бастагы солбуйаачы А.А. Ноговицын, бул государственнай инспектора В.Г. Драгунов, Чуратчы кәһиләтәин баһылыгын социальнай боспуруостарга солбуйаачы П.Е. Гуляев әзәрүтәп әттирәт. Күрәкстәин кылабыгай судуйаачынан С.М. Калодезников үлгүтәт. Бу күрәкстәини бастаап тәрийәйт сүрүн идеяны уятут; быһып үһүс тегүлүн ыһыһыны тәрийәсит; республикада сүүмәрләмәнт хамманды баһылаан-көһүлән юстирән, күрәкстәинләрән иннини күнүтә сырыһыларбыт Г.Ф. Носковскай бу да сырыһа күрәңи олус чусалыһык, сып-сап күрәк тәроһинлөткөч салаян ыһыт, күрәкстәини хаамыһыгын сырданан (сөмөгтәрийдән) икә.

Барьта, үтэс курдук, 4 көрүнүгө кургактештилар. Бастаан, МЦ автомат сааны ылан баран жомуйуу ыгытылына. Манында бастагы мисетэни Хайахсылтан Егор

Анемодистов 36 сок 66 дн. борномони кордорон, кими даданн тутуфунарбата. Кини бильарын улууса, республикада бу корунго бастан турар. Иаюс Пантелеевич Борисов (Арнылах), үнүс Никитий Дьячовский (Тетей) бийлилар.

Мас мастаан, кутая уматан, чөйи түргөнник орутууга Хайхасьтан Егор Андемповистов, Василий Максимов бастагылар, икөөнү Арыйбаахан Василий Сичев, Иван Попов, үеүүнү Халдортан Зинар Лунин, Кузьма Рахматуллин бийилер. Утуу отуу араас ньымаларын көрдөрдүлөр — ким арыйлаңылы, ким ургаа курдук ургаа.

Ойгон алпарытмалар үстүү кийиздек хамаанда кийрде. Икки кийи алпарар, биш кийи муулу баһар. Анныаа тыһа чыгчыбырарас буолла, тутуу-хаттын сүрдүннө. Маньаха ууну таһарын эрэ буолбаста, иккис анал шаблонунаа исомейдүннө. Арыһаах бастаа, Хаһар –иһек, Телей-уһус. Бу хамааңалар 2 муууутоо төрдөбөдө тэһилер.

БШУ-ах-ахуйнх, шинэчилтүүдүүдээ, хэрэгт
саамий илэрлийнх нь 8-аг эхлээд бусад
Бастах түүхтэй – түүх хариан сүүрүү, нэг
батарангайн баанан, рюкзакт кэгээ, саамы сүтэн баран

сүүрүү, үлүс – бэрбинэ үрдүнэн (1 үрдүкэ туур) сүүрүү, төрүс – хайыларынан сүүрүү, бэйс – үрдүк испонгоно нөнүө түһүү, атык үс хаар булуннаады унуоралыһын, сэттис – уһун пересидианага айыан урба туораалыһын, адыс – чууркаларга үстээн сүүрүү. Бу көрүннэ Хайахыт баастаа, Арыллыах нөөк, нигэрииттэ-оскула үлүс бөлүмүр.

Ускай түмэдэ 7 очуулах Арьылах хаминдата бастаа, юнгартэн биір очуунан хашан Хайхасын нээс, 14 очуулах Телей үлүс бултулар.

Дюн-сэгз интергийн эстафета 8 түрмээр унш
Ойгон алларыгтыр ыльышылт мунууур кыйылаары
быларар күрэх нилы. Эстафета этаптарын барытын сүүрэн
көлигэ 5 километр Степан Степанов (интергийн-оосула)
бастаан, харчынын биринин тутта. Ойгон алларыгтыр
Арылбаактан Марк Демьянов чемпионнада, икөөн Семен
Мартьянов (интергийн-оосула), үсүү Иван Попов
(Арылбаак) ылан, бирингэринин көн-агалаадынылар.

Ariston CLETHOR.

2016 -- Россияда Киинэ сыла

САЙДАН, ТУПСАН ИСПИТЭ

Чурапчыга бастагы сагата суук кинэ 1930 сыллааха көрдөрүлүбүт. Оттон сагалаах кинэ 1936 сыллаахтан исбилит. Бастайааный көрдөрөр аппараттар суук бустаннар, Владимир Бочан дик кинэ ийеленерэ Дьоксуосайтан агаан-мингэн, кинэ агаан көрдөрөрө. Бастагы кинэ көрдөрөр аппарат оройуон кинэтир 1939 сыллааха туруоруллубута. Бастагы кинемеханиктан Н.В. Тароский үлэтирбитэ. 1940 сыллааха кинэ отдела тэрилтибитэ.

Кинэ көрдөрөр аппараттары тийэ сылтан үлэтирин ити кинэ эмиз баара. Бастагы кинемеханиктан бийрестэрэ А.Т. Макаров 1944 с. Ытык-Күөлгэ бийр ыйдаах кинемеханиктар курстарыгар үөрөмүт. Курсу бүтүрүгүр сибидиэтэтистиканы кытары кинэ көрдөрөр аппарат уонна бийр кинэ бийрбитэр. Ити аппараттар ааза, окуука тийэ сылтан, бийр ый ийэлэр оройуон бары кинэтир кэрийөн көрдөрбүт.

1957 с. эки, 2 кинэ аппарата кэлэн, барыта 7 киноустановка үлэтир буолбүт. Ити кинэ сылаагы былан 160 - 200 оок эбит. Ити кинэтир кинемеханиктан бийрестэрэ, сэрин кыттылаада А.Д. Карпузов

Дьоксуосайга анал үөрөдү бүтүрэн, Хатылы киноустановкагы үлэтирбитэ. Кэлин киноаппаратураны өрөмүөннүүр курсу бүтүрэн, оройуонна бастагынан ремаастарынан буолбута. Кинэ үлэтир барыта 23 сыл сылдьыбыта.

1951 с. кинофикация отдела тэрилтибитэ. Начальнигынан Е.И. Окомова атаммыта. 1955 с. оройуон 11 киноустановкагы уонна 30 производственный участкагыгар барыларыгар кинэ көрдөрүлөр буолбута.

1959 с. отдел начальнигынан кинотехникуму бүтүрбүт Е. М. Гуляев атаммыта.

1961 с. оройуонна 18 киноустановка үлэтирбитэ.

Телевидение систимэтир олохо кинрон куука үлэтир, эбик кинэ көрдөрүлөр бустур дьери, дьон-сэргэ кинени орус сэриниэрэ, көтүпкэ сылдьытара. Бастагы кинэ, электро-уог куулуун-кыагынан ыла ийитинэ, анал мотуор нөтүө үлэтирбитэ. Ошон мотористар дьон тулунан үлэтир эмиэ көрүлөр сылдьытара. Киноаппаратура сылай сайдыбыта. Бийрдии аппарат турар буолан, көстүү бүтүрүн ахсын, токтобул бустара. Карэччүлэргэ кинэ ис хабосун нууча-

лыы бийр учууталлар, дьоннор көстүү бүтүрүн айы, былааран, көссөн ийэлэрэ. Кэлин киноны аппарат турар, токтобула суук көрдөрүлөр буолбута.

1967 сыллааха дьери киноустановкалар үксэ көрдөрүлөр сылтан үлэтир эбит буолуохтарына, аппаратуралар сылай сагардыллан, кэтит ээриннэх кинэтир көрдөрүлөр буолбуттара. Ити кинэ 36 киноаппарат, 49 кинемеханик, ол ийилэр 14 бастагы категориялаах, 35 кино категориялаах кинемеханик үлэтир. 1968 сыллааха „Маарыччан“ кинотеатр үлэтирбитэ. Улуус кинэтир бу кинотеатр дьон-сэргэ түмэр, биримэтин кинэ үлэтир агаарар бийр кинэ сиринэн буолбута. Сорок „жасовой“ (омук) кинэтир күлэ 4 төгүл көрдөрүлүлөр. Кинэтир оройуон кыра участкага кытары хабыллатара. Ол курдук „Ураиня“ көрдөрүлөр сылтан аппараттаран ДЭС, Урда, Кында, Туйа, ода кинэтир көрдөрүлөр.

Аппараттар сайдан, сагардыллан испиттэрэ. Бастагы КН-11, КН-14, КН-15 аппараттар турбуг буолуохтарына, кэлин „Ксенон“, 23-КПК установкалар кэлбиттэрэ. Көрдөрүлөр хааныстаба дагыны тупсубута.

Александр СЛЕПЦОВ,
1981-1983 с.с. Чурапчытагы кинесет
дирексийэтир директэртэ.

Муниципальное образование «Чурапчинский улус (район)» Республики Саха (Якутия)

РАСПОРЯЖЕНИЕ №208

от 23 марта 2016 г.

с. Чурапчи

О ВРЕМЕННОМ ОГРАНИЧЕНИИ ДВИЖЕНИЯ НА АВТОМОБИЛЬНЫХ ДОРОГАХ ОБЩЕГО ПОЛЬЗОВАНИЯ МУНИЦИПАЛЬНОГО ЗНАЧЕНИЯ НА ТЕРРИТОРИИ ЧУРАПЧИНСКОГО УЛУСА

В соответствии с пунктом 3.1 статьи 25 Закона Республики Саха (Якутия) от 18 февраля 2010 г. № 802-З Н 495-IV "Об автомобильных дорогах и о дорожной деятельности в Республике Саха (Якутия)" и частью 2.1 статьи 30 Федерального закона от 8 ноября 2007 г. № 257-ФЗ "Об автомобильных дорогах и о дорожной деятельности в Российской Федерации и о внесении изменений в отдельные законодательные акты РФ", в связи с возникновением неблагоприятных природно-климатических условий в весенний период на территории Чурапчинского улуса, а также в целях сохранения технических параметров автомобильных дорог, распоряжаюсь:

1. Установить сроки временного ограничения по автомобильным дорогам муниципального значения на территории Чурапчинского улуса с 15 апреля 2016 года по 20 мая 2016 года движение транспортных средств допустимой полной массой 3,5 тонн в период возникновения неблагоприятных природно-климатических условий.
2. Запретить движение грузового и гусеничного транспорта по улице Карла-Маркса до территории Школы-интернат в с. Чурапчи.
3. ООО «Дорожник» (Владимиров Г.Г.), ООО «Чурапчинавтодор» (Петров С.В.) обеспечить размещение дорожных знаков, ограничивающих максимальную массу транспортного средства;
4. В период временного ограничения разрешить движение автотранспортных средств со сверхнормативными нагрузками в случае перевозок грузов, необходимых для

ликвидации чрезвычайных ситуаций по пропуску МЧС и ОПБ МО «Чурапчинский улус (район)».

5. Рекомендовать ОМВД России по Чурапчинскому району (Андреев К.А.) установить контроль за движением автотранспортных средств со сверхнормативными нагрузками в установленный период кроме:

- международных перевозок грузов;
- международных пассажирских перевозок;

6. Чурапчинскому филиалу ГУП «ЖКХ РС (Я)» (Александров Г.С.), Чурапчинскому участку ООО «Сахаэлектротранс» (Ушников Р.В.), руководителям предприятий, учреждений имеющим ведомственные котельные хозяйства обеспечить необходимым запасом топлива до 15 апреля 2016 года.

7. МКУ "Служба единого заказчика по строительству, архитектуре и эксплуатации Чурапчинского улуса" (Васильев Р.Г.) совместно с ГИБДД (Ефремов В.Д.) обеспечить контроль за состоянием автомобильных дорог муниципального значения.

8. Главам МО поселений принять под личный контроль движение транспортных средств на своих территориях, при случаях нарушения ставить в известность ОМВД России по Чурапчинскому району;

9. Опубликовать настоящее распоряжение в газете «Сага олох».

10. Контроль исполнения данного распоряжения возложить на первого заместителя главы муниципального образования Ноговицына А.А.

Глава МО А.Т. НОГОВИЦЫН.

ХАЛААН УУТУН АҔАРЫЫГА ДЬАҔАЛЛАР

Халаан уутун куттала суук аҔарыыга туһуламмыт улуус баһылыгынан анал дьаһала тахсыбыта: "О мерах по подготовке к безопасному пропуску населения по дорогам и летне-осенних месяцев на территории МО «Чурапчинский улус (район)» на 2016 год. (№ 138 от 28 февраля 2016 г)". Тустаах тэрииптэргэ, нэһилик дьаһалттарыгар соруудаар бэригэн контуруста ыһылыбытара. Улуус дьаһалттарыгар анал хамыһыйа тэрииптэн былааннаах үлэ ыһылыта турар. Улуус баһылыгынан бастагы солбуйааны А.А. Ноговицын хамыһыйаны уонна бу дьаһал соруудаар тустууларыгар үлэни быһааччы салайар.

Амма өрүсү сүлэр нэһиликтэргэ уу таһымын кэтир пуостары тэрийи, мууһу хараарыы соруудаар бастагынан тураллар. Салты ыраах сүлэр, чуолган халаан уута ылар кутталлаах нэһиликтэргэ боролуукта, бурдук уонна эм-томп эрдэттэн тислэтин тэрийи туһунан соруу сыллата турар. Соловьев, Болугур, Арлытаах нэһиликтэригэр боролуукта бу күнүгэ тислэтин тийиһэр. Сылтаа ыһылылар дьаһал бустан, билиги сулуусталарыт бэтэм курдуктар. Халобур, баһылаа бу чаһыгар куруук тэрииптэн чотну биримэтигэр ыһыларын бэлиэтибит.

Дьаһал сулуутун, үлэтир тыа хаһаайыстыбатын салаата чотну кэтир, сыһылаах, сүбүлүтэх хаһаайыстыбалар элэтииптэргэ улахан. Кытаалан, эрдэттэн сыһылаах үлэтир сүбүлүтэ үлэни таһаар ирдэбит турар. Бэтэмнэх бустарыт олохтоотортон эмэ ирдэрин умуууокут. Улуус, нэһилик дьаһалтара халаан ууттун эмэтииптэ туһунан ыһылар үлэтир, ыһылаах баһылыгы таһыстагына, олохтоотортон эмэ улахан ойбод, көмө орус наһа бустарын ыһылыт.

Халаан уутун куттала суук аҔарыы орус элэтииптэтир, чотну тэрииптэтир дьаһал бустар. Улуус таһымынан үлэтир уонна мэтэтигэр тахсан, бөбүлүктэр ыһылылаахтара. Нэһиликтэргэ, тустаах тэрииптэргэ бу дьаһал тийиһэн турар, ошон үлэни былааннаах-тык, бийр кэлииник ыһылаага эрийтэр.

Афанасий ЗАХАРОВ

РС (Я) Чурапчинский улус (район) Администрация МО «Хоттогинский наслег»

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРИЕМЕ ЗАЯВЛЕНИЙ НА ПРЕДОСТАВЛЕНИЕ В АРЕНДУ ЗЕМЕЛЬНОГО УЧАСТКА

Администрация МО «Хоттогинский наслег» извещает о приеме заявлений на предоставление в аренду земельный участок, государственная собственность на которые не разграничена, расположенную на территории МО «Хоттогинский наслег»:

1. Земельный участок, находящийся по адресу: Чурапчинский улус (район), Хоттогинский наслег, с. Диринг, ул. Лазарева, д.5, корп. А, общая площадь 1500 кв.м, кадастровый номер 14:33:017001:1312, под присудебный участок личного подсобного хозяйства;
2. Земельный участок, находящийся по адресу: Чурапчинский улус (район), Хоттогинский наслег, с. Диринг, ул. Ленина, д. 7, общая площадь 1500 кв.м, кадастровый номер 14:33:017001:1321, под присудебный участок личного подсобного хозяйства;
3. Земельный участок, находящийся по адресу: Чурапчинский улус (район), Хоттогинский наслег, с. Диринг, ул. 2 Пермяковская, д. 9, корп. К, общая площадь 2000 кв.м, кадастровый номер 14:33:017001:1320, под коровник.

Информация о технических условиях подключения объекта к сетям инженерно-технического обеспечения и о плате за подключение не определена.

Обременений, ограничений нет.
Адрес приема заявлений: с. Диринг, ул. Ленина, д. 10, администрация МО «Хоттогинский наслег», тел. 26-150.

Перечень предоставляемых документов:

1. Заявление.
 2. Копии документов, удостоверяющих личность (для физических лиц).
- Глава МО «Хоттогинский наслег» Д.Д. Дьячковский.

Аман өс

САНААЛАРЫН САЙА ЭТТИЛЭР

Кулун тутар 22 күнүгэр Сылай нэһиликтэр Чурапчы улуусун үөрөдү сагалатан, улуус сагалатан уонна литературатын учууталларын халбоһугун, Г.П. Башарин аатынан Сылай орто оскулатын тэрийиһиринэн, „Аман өс“ улуустары тыл элэтир кэри көрүһүлөр буолан ааста. Түөрт оскулатан 22 үөрөнччү кыһыла.

Күрэх икки түһүмүгүн ыһылыта. Бастагы түһүмүгэ „Бирим тыл“ – эрдэ бэригитибэ тиэмэтир бөйө сагалатын үлэтир. Иккис, „Тобулаада толкуй“ – талан ыбыт тиэмэтир тутатын элэтирбитэ.

Тыһаһылаах кыһылы кэтииттэн „Кылаан бэриис“ үлэтир чыһаал кыһылылааһын Улуустары гимназия 10-с „а“ кылааһын үөрөнччүтэ Валя Сидорова таһыта. Бастагы мэтэтир Чурапчы орто оскулатын 8-с кылааһын үөрөнччүтэ Уйуу Николаева, иккис улуустары гимназия 9-с кылааһын үөрөнччүтэ Дуна Соловьева уонна улуустары гимназия 9-с кылааһын үөрөнччүтэ Борис

Винокуров, үлэтир улуустары гимназия 9-с кылааһын үөрөнччүтэ Илья Монастырева, Улахан Күөл 8-с кылааһын үөрөнччүтэ Анна Трофимова уонна Сылай орто оскулатын 9-с кылааһын үөрөнччүтэ Гера Дьячковский ыһылыт.

Үөрөнччүлөр орус үлэтир бэтэмтөн кэтир, билигин олохо бээр проблемалары таһаар, бөйөтүн көрүлүрүн үлэтир, санааларын сайа элэтир кэтир үлэтир.

Николина БУШУЕВА,
„Сага олох“ общ. корп.

Хаймат бэчээксэ бэриллэр графика: 16 ч 00 м. Бэчээксэ бэрилиннэ: 16 ч 00 м. "Сага слок" редакционной-издательской холбоука 25.03.2016 с. офсетта бэчээтэннэ. Аадырына: 878670. Чуралчы ээл. Карл Маркс уул, 25 "а" Индекс: 54907. Хаймат издигалса үстэ: олтурунуука, чэплигэ уонна суботтас тэһэл.

Елена Николаевна Сметилова, Ульяна
Николаевна Новикова
д-ры к.г.н.с.с., барыня ольго.

